

HUNSFOS POSTEN

NR. 4 1958

10. ÅRG.

INNHold

Aret som gikk. Av direktør Gunnar Borgen .. side	1
Øverst på ønskelisten. Av biskop Kaare Støylen «	2
Julehilsener	« 3
14-åring med livsmot	« 3
Besøk ved engelske papirfabrikker	« 4
Norge nr. 6 av verdens papirbrukende land ..	« 4
32 førstehjelpere på Hunsfos	« 5
Ombyggingen av PM 1	« 6
45-timers-uken	« 7
Veteraner som takker av	« 8
Idrett har ungdommen bare godt av	« 8
Julehumor	« 9
Litt om ordrekontoret	« 10
Fra det gamle Hunsfos	« 10
Kjente Hunsfos-familier: Strandberg	« 11
Er du kjent på Hunsfos?	« 12
Er du kjent på Hunsfos?	« 13
Sylvi på Hunsfos	« 14
Til skiløperne: Forbered dere til sesongen	« 14
Papirmakerkunstens historie	« 15
Papirmakerkunstens historie	« 16
Samfunnets takk til to Hunsfosarbeidere	« 17
Brannvernet øver	« 18
Flomlyskamp mellom Wallboardfabrikken og Hunsfos	« 18
Vi gratulerer med de runde år	« 19
Bedriftslægen er mannen, hvis — —	« 20
Hørt på Hunsfos	« 20
Halvårsmøtet i Hunsfos Arbeiderforening	« 21
Julens budskap bringer fred	« 21
Idrett i gamle dager	« 22
Produksjon av papir og kartong	« 22
Positiv interesse på orienteringsmøte	« 22
Veteranopphold på Dombås for Hunsfos- pensjonist	« 23
Løst og fast fra Hunsfos	« 24

*

Forsidebildet viser 50-årsjubilantene Ommund Jakobsen og Ernst Birkenes. Det er tatt av fotograf Kjell M. Olsen.

ÅRET SOM GIKK

For et år siden uttalte jeg at utsiktene for 1958 ikke var særlig lyse. Det er ennå for tidlig å si noe om det endelige resultat av årets drift, men det kan i all fall slås fast at det har lyktes å holde full produksjon i de første 11 måneder. Med alle maskiner i drift året ut, hvilket vi har grunn til å regne med, vil vi sannsynligvis nå en årsproduksjon på høyde med den vi hadde i 1957.

Konkurransen om ordrene har i år vært sterkere enn noen gang etter krigen, og kravene til kvalitet blir stadig mere fremtredende. Sett på denne bakgrunn må året 1958 produksjonsmessig betegnes som tilfredsstillende.

Noen utsikt til bedring i avsetningsforholdene foreligger ikke. Tvert imot fortoner utsiktene seg for det år vi snart går inn i som svært usikre. Vi må etter min mening være forberedt på ytterligere prisnedgang og ennå større vanskeligheter med å få avsatt produksjonen.

Under disse forhold synes det meg nokså klart at om vi skal kunne ha mulighet til å komme helskinnet igjennom vanskelighetene, er det om å gjøre å få gjennomført en ytterligere rasjonalisering av bedriften så langt som råd er og så hurtig som mulig. Det sier seg selv at dette ikke lar seg gjennomføre fullt ut med mindre alle parter går inn for det, og det gleder meg derfor å konstatere at de foreløpige drøftelser som hittil har funnet sted med våre ansatte synes å tyde på en positiv innstilling til problemene. En forening av alle krefter i den vanskelige periode vår industri er inne i, vil bety øket effektivitet og konkurransevne. Dette igjen betyr større sikkerhet for jevn og helst øket beskjefthet for oss alle.

Jeg takker for godt samarbeide i det år som snart går ut, og ønsker alle våre ansatte og deres familie en God Jul.

H u n s f o s, 1. desember 1958.

GUNNAR BORGEN.

God Jul

— Øverst på ønskelisten

Av biskop Kaare Støylen

I en bok jeg leste innledet forfatteren med et ord til leserne. — Han satte opp en liste over det han kalte livets «anerkjente goder». Det var sunnhet, kjærlighet, skjønnhet, begavelse, makt, rikdom og berømmelse. En eldre venn som så denne listen mente at

han hadde glemt det viktigste av alt. — Hva det var? — Med en blyantstump satte han en strek over hele listen, og så skrev han tre ord: Fred i sinnet. — Mangler vi det, vil hvert enkelt gode som ellers kan nevnes bare bli en byrde.

Når vi nå går inn i julens høytid kom jeg til å tenke på denne ønskelisten. Vi har jo hver vårt som vi ønsker å få ut av julen. Vi tenker på ferie og avspenning fra krevende arbeid. Vi tenker på fest og glede hjemme i samvær med slekt og venner. Og barna tenker på presanger og har ønskelisten klar. Men så vet vi jo sikkert nok at den eldre venn som så ønskelisten vi hørte om, hadde rett. Viktigere enn alt annet er: fred i sinnet. Det må stå øverst på ønskelisten i år.

Så er det også det som julen fremfor alt vil tale om. I den minnes vi om Jesu fødsel da det lød som en lovsang over Betlehems marker: Fred på jorden, i mennesker Guds velbehag. Du vender deg om og ser på verden i dag. Hvor er den freden å finne som her

tales om i Lukasevangeliet 2, 14.? Paulus gir deg svaret i Efeserbrevet 2, 14. Der står det om Jesus: Han er vår fred. Jesus gjorde ende på fiendskapet mellom Gud og mennesker og mennesker innbyrdes, idet han gjorde fred og forlikte oss med Gud ved korset.

Fred i sinnet betyr da først og fremst: fred med Gud. Det er den gave vi kan få hos Jesus når vi kommer til ham.

Fred på jord, so englar song,
då vår frelsa dagna.

Jesus gjenom strid og trong,
gav oss fred og fagnad.

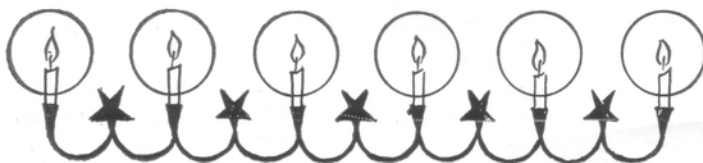
Fred på jord, det er hans gjerd,
ved hans soning vunnen.

Fred med Gud i fredlaus verd
er ved honom funnen.

Så spørres det da om vi vil sette den gaven øverst på ønskelisten i år. At det er en stor gave og et viktig og umislig gode vil nok ingen benekte.

Hva kommer det så av at så mange likevel sikrer seg alle andre ting før de tenker på å søke fred med Gud? Svaret er vel det, at det er en gave som forplikter. Det koster noe å måtte oppgi det som stenger veien til fred med Gud. Fred med Gud vil alltid måtte vinnes i kamp mot vår egen natur. — Lyset kom til verden sa Jesus, men menneskene elsket mørket fremfor lyset.

Tenk om denne julen kunne løse oss fra synden ved at ordet om Jesus ble det største og første for oss. Da skulle vi få fred i vårt hjerte, fred med Gud i en god samvittighet som julegaven fra himmelen.

HUNSFOSPOSTEN

Bedriftsorgan for
Hunnsfos Fabrikker

Redaktør: **Finn Hanssen**
(treffes i telefon 2902, 9980
app. 25 eller 9982)

Redaksjonskomité:

Th. Halvorsen

T. Kittelsen

Georg Pettersen

Odd Arstad

Gunnar Strandberg

Utkommer fire ganger årlig

Trykt i
Fædrelandsvennen,
Kristiansand S.

Ettertrykk forbudt
uten spesiell tillatelse.

Redaksjonen avsluttet
10. desember 1958.

Styret i Hunnsfos Fabrikker

vil her ved få lov til å ønske samtlige våre medarbeidere en riktig God Jul og Godt Nyttår, og takker for godt samarbeide i året som nå går ut.

Måtte det år som kommer bli bedre enn det ser ut til i dag. De politiske stormer har jo rast hele det forløpne år og nye er under oppseiling, men heldigvis har man hittil kunnet berge seg unna de verste vanskeligheter.

Styrets ønske for neste år for alle er derfor at vi også må kunne avvikle det kommende år til lykke for oss alle og for menneskeheten.

Johs. B. Knobel.

Bedriftskoret

på Hunnsfos ønsker samtlige en gledelig jul og et riktig godt nytt år.
Styret.

Alle ved Hunnsfos

ønskes en riktig god jul og et godt nytt år av Bedriftsidrettslaget.
Styret.

En riktig byggelig jul, og et godt nytt år

er Hunnsfospostens ønske til alle sine lesere og medarbeidere.

Takk for i år

Julen står for døren og et gammelt år ebber ut. Jeg vil gjerne få nytte høvet til å ønske alle medarbeidere på Hunnsfos en riktig god jul og takke for all vilje, energi og omtanke som er nedlagt for å løse alle de mange problemer Hunnsfos har stått overfor i 1958.

Med den interesse, samarbeidsvilje og energi alle synes å legge for dagen, er jeg sikker på at vi har grunn til å møte 1959 med optimisme.

Rolv Lindseth.

Hunnsfos Arbeiderforening

ønsker alle en riktig god jul og et fremgangsrikt nytt år.
Styret.

Julebilsen fra Døviken

Hunnsfosposten har mottatt følgende:

Jeg vil på denne måten få ønske alle mine venner på Hunnsfos en god jul og håpe at 1959 må bli et riktig godt år for både dere og bedriften.

Hilsen
Anders Døviken.

Martin Salvesen er død etter en tids sykdom. Han var født 21/10 1906 og ble ansatt ved Hunnsfos 10/5 1950. Begravelsen foregikk tirsdag 18/11 fra Vennesla kirke under stor deltakelse. Sokneprest Norgaard forrettet. Martin Petersen la ned krans fra fabrikken og Gunnar Strandberg fra Arbeiderforeningen. Vi lyser fred over hans minne.

Kameratene Arnfinn og Harald (t. h.)

14-åring med livsmot

Den 14 år gamle Harald Eidet som var utsatt for den fryktelige ulykken på Hunnsfos i høst, er ikke av dem som gir opp i første omgang, selv om livet har gitt ham et hardt støt. 14 dager etter ulykken skulle han stått konfirmant i Tveit kirke, men i stedet lå han på sykehuset i Kristiansand med et amputert ben og det andre var også skadet.

I stedet ble det en måneds tid senere laget i stand konfirmasjonsfest for ham hjemme. Sokneprest Skoge foretok konfirmasjonen (og familie og naboer var invitert. Kameraten Arnfinn som slapp lett fra ulykken, hadde plass ved siden av hedersgjesten, og de hygget seg veldig.

Harald vil nok greie seg bra i fremtiden, tross sitt handicap. Ennå har han ikke noen planer for hva han skal bli, men med sitt livsmot og gode humør vil han utvilsomt nå like langt som kameratene. Vi ønsker ham alt godt i livet.

Astri Rifling-Rasmussen er død 46 år gammel. Søster Astrid arbeidet i 7 år ved Hunnsfos. Hun sluttet i mars i år på grunn av sykdom. Begravelsen foregikk fra kapellet i Arendal onsdag 5. november. Enkelte fra Hunnsfos deltok. Det var kranser fra Hunnsfos Fabrikker, de tekniske funksjonærer og kolleger ved lægekantoret.

BESØK VED ENGELSKE PAPIRFABRIKKER

Interessant apropos til dagens aktuelle diskusjon om våre egne forhold

Som et apropos til alt hva vi leser og hører for tiden om vanskelige markedsforhold og skjerpert konkurranse, fant jeg det interessant å presentere ovenstående bilde fra en fabrikk i England, nærmere bestemt Aylesford Paper Mills.

Som en orientering vil jeg få nevne at den gamle, førkrigsdelen av fabrikken er lagt mellom elven og jernbanen, basert på trafikk med prammer på elven mellom de større sjøgående skip og fabrikken. Innlandstrafikken var basert på jernbane. Studerer man da fabrikkens utvikling sammen med kommunikasjonenes utvikling, finner vi at elven i dag tjener som trafikkåre for alt inngående råstoff — kull dog fremdeles pr. jernbane — mens alt utgående skjer med trucks m/tilhengere. Derfor har man kunnet henlegge all utvidelse på motsatt side av jernbanelinjen, dvs. bildets høyre side. Her er alle bygninger tilhørende foredlingsavdelingen med unntakelse av fyrhus og de 2 store frittstående bygninger.

Aylesford Paper Mills har 11 papirmaskiner, hvorav 2 absolutt helt moderne med alt tids-

messig utstyr, samt en foredlingsavdeling som beskjeftiger ca. 4.000 mennesker. Fabrikken er utelukkende basert på importert råstoff, og den inngår i en større enhet, nemlig i selskapet ALBERT E. REED & CO. Ltd., som har flere fabrikker. Til like etter siste krig var Aylesford en ren papirfabrikk, og man forstår derfor hvor raskt utviklingen går.

Mitt besøk ved Aylesford skjedde i de siste dager av august d. å. samtidig som jeg også besøkte Dartford — en papirfabrikk som tilhører det store konsern Wiggins, Teape & Co. Ltd. Dette konsern kan også oppvise en imponerende utvikling etter siste krig. Bl. a. har man startet en helt ny papirfabrikk i Syd-Wales bestående av 4 papirmaskiner. Ved Dartford har man, samtidig med en ganske omfattende rasjonalisering, installert en ny papirmaskin, som kom i gang i mai i år. Det var egentlig denne maskin som var hovedformålet med mitt Englandsbesøk, idet den arbeider i direkte konkurranse med vår PM 5.

Vi har her på Hunsfos talt om nødvendigheten av å rasjo-

nalisere og i den forbindelse kan jeg fortelle at den nye maskinen ved Dartford hadde et hollenderi som kun ble betjent av maskinføreren alene.

Det var ikke min hensikt med dette å komme med en lang beretning om et Englandsbesøk, men som sagt, et interessant apropos til dagens aktuelle diskusjon angående våre egne forhold.

H K

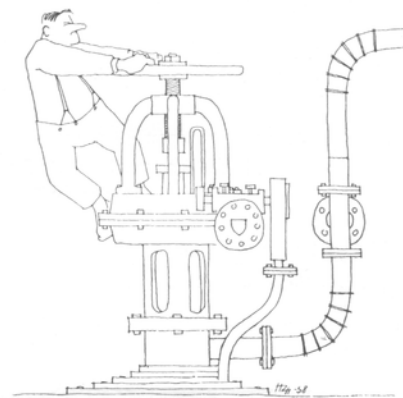
Norge nr. 6 av verdens papirbrukende land

Forbruket av papir og kartong varierer sterkt fra land til land. Et amerikansk fagtidsskrift har offentliggjort en oversikt over forbruket av papir i 1957 regnet pr. innbygger. I denne listen figurerer Norge på 6. plass.

USA har det største forbruk pr. hode med 187 kilo pr. år. Canada 127, Sverige 97, Storbritannia 83, Sveits 78, Norge 72.1, Australia 70.4., Danmark 69.5, New Zealand 68.5, Vest-Tyskland 63.5, Finnland 59.4, Belgia 58, Nederland 53.1, Frankrike 52.6.

Av de øvrige land kan nevnes Japan med 31.4, Italia 23, Argentina 20, Sovjet-Unionen 14.3, Brasil 9, Tyrkia 3.4, Kommunist-China 1.8, Indonesia 1.6, India 0.9.

Mens altså forbruket i USA er på 187 kilo pr. innbygger pr. år, så er det i befolkningsrike land som China, India, Indonesia og de fleste afrikanske land mindre enn 1.8 kilo (for store områder endog så lite som 230 gram).

32 førstehjelpere på Hunsfos

Eget lag opprettet etter vellykket kurs

I oktober ble det i samarbeid med Norsk Folkehjelp arrangert et førstehjelpskurs i Velferdslokalet. — Kurset samlet 27 deltagere. Dessuten deltok 6 i et kveldskurs i byen. Av disse 33 fikk 29 sertifikat som bevis på at de er utdannet i førstehjelp. Dessuten gjennomgikk enkelte ved bedriften et lignende kurs i fjor. Kurset omfattet 24 undervisningstimer. I denne tiden lærte deltagerne alt som har med førstehjelp å gjøre, plus livredning etter Holger Niensens metode.

Anders Egeland som er medlem av distriktslaget for Norsk Folkehjelp, var primus motor, når det gjaldt å få i stand kurset på Hunsfos. Norsk Folkehjelps reiseinstruktør, herr Fjell virket som instruktør.

Etter kurset er det dannet et førstehjelplag på Hunsfos som står tilsluttet Norsk Folkehjelp. Laget teller 32 medlemmer fordelt over så godt som hele fabrikkens. Arne Larsen ble valgt til formann. Karl Olsen ble nestformann, Ruth Reymert kasserer, Ella Weum sekretær og Ketil Nordbø materialforvalter. Varamenn: Thorleif Bø og Willy Olsen. Revisor: Harry Lunden.

— Vi skal i første rekke konsentrere oss om å hjelpe til ved ulykker, sier formannen om arbeidsoppgavene. — Det gjelder selvsagt i første rekke ved bedriften. Ved småuhell trenges ofte førstehjelpsbehandling.

— Hvordan er det med materiell?

— Vi er ikke kommet så langt at vi har fått noe særlig. Men vi håper å kunne få en førstehjelpsveske til hver. Vi har vært i kontakt med brannvernet og innledet et samarbeid med det. For å lage det mer realistisk er det meningen å

Deltakerne i førstehjelpkurset.

Foran fra venstre: Helga Ask, Ruth Reymert, Einar Olsen, Harry Lunden og Kjetil Nordbø. — Annen rekke: Grethe Boeskov, Harald Iversen, Gunnar Grundetjern, Arnold Beurling, Elias Omdal og Leonard Larsen. — Tredje rekke: Reinhardt Bjorå, Johan Johnsen, søster Martha, herr Fjeld, Erling Bakken og Kristian Hodnemyr. — Stående bak: Håkon Ermesjø, Trygve Holte, Alf Renstrøm, Josef Skarpeid, Karl Olsen, John Johnsen og Anders Egeland.

kombinere brannvern- og førstehjelpsøvelser.

Det kan ellers nevnes at industrivernet er pliktig til å ha nokså mange sanitetsfolk. Industrivernet er derfor også villig til samarbeid.

Vi vil ellers arbeide for å utvide gruppen. De som er interessert i å bli med i laget, bes derfor melde

seg til oss. Vi vil da straks ta oss av dem og lære dem opp på beste måte, sier Larsen.

«Pasientene»
later til å befinne
seg vel under
så kyndig
behandling.

Ombyggingen av PM 1

Når man tenker på hva PM 1 opprinnelig var med hensyn til størrelse og teknisk utstyr, så er det ganske vesentlige utbedringer som er skjedd opp igjennom årene.

Ombygningene i 1955 og 1956 — som ga maskinen nytt pressparti med vasker, SKF-lagre for samtlige tørkesylindere samt hette over tørkepartiet — var en ganske god hjelp for maskinen, og man kan si — en dyd av nødvendighet. Men dessverre, disse forbedringer brakte ikke den stabilitet i maskinen som ønsket. Vi kunne saktens kjøre 60 gr. magasinpapir med en hastighet av 250 m/min, men papiret ble da også mangelfullt i kvalitet med hensyn til rynker, dårlig bane etc.

Etter hvert som tidene nå har forandret seg og vi har fått «kundens marked» ble dette mangelfulle papir ikke tolerert, hvorfor — som sikkert de fleste er oppmerksom på — maskinhastigheten ble redusert til 230 m/min. Og allikevel var ikke papiret tilfredsstillende, men befengt med for mange feil.

Den siste ombygning i sommer var derfor ikke bare ønskelig fra vår side, men maskinen måtte simpelthen få sine mangler og feil rettet, slik at papiret kunne bli absolutt mest mulig feilfritt og jevnt i kvaliteten.

Ser man derfor på hva som ble gjort, finner vi at innløpskassen og wirepartiet ikke bare er praktisk talt fornyet, men også i flere henseender forandret etter til dels nye

ideer for å oppnå mer jevn og best mulig arkdannelse.

Presspartiet var der kun mindre feil å rette på, mens tørkepartiet fremdeles led under gamle ideer om papirtøking. Vårt tørkeparti på såvel PM 1 som PM 2 bærer tydelig preg av disse mangler — eller gamle ideer — idet man tidligere anså at tørkepartiet måtte være så trangt som mulig for å holde på varmen. I dag ser vi annerledes på dette — og tror vi, også mer riktig. Når man betenker at papiret idet det skal inn i tørkepartiet inneholder 60—65 pst. vann, betyr dette at man skal fordampe en større vannmengde enn produsert tonn papir. Derfor blir oppgaven for et tørkeparti ikke bare å bringe dette vann til kokepunktet så det fordampes, men det fordampete vann må også fjernes for å gi plass til stadig mer fordampet vann.

Et ledd i denne retning var den hette som ble montert på tørkepartiet i 1956. Men dette viste seg ikke å være nok, hvorfor der i sommer ble montert et «ROSS-GREWIN» utluftningssystem. Dette arbeider i praksis således at det blåses tørr, varm luft inn i tørkepartiet. Denne luft virker på 2 måter, nemlig ved å oppta fordampete vann, samtidig som den innblåste, tørre luft blåser ut den vannfortettete luft som er der.

Forøvrig har maskinglitten fra 1938 vist seg å holde mål med utviklingen, mens derimot opprullings-

apparatet — såkalt Popeoppruller — mer og mer får sine mangler fremhevet ved de stadig høyere krav til papiret. Når det her nevnes større krav, menes i første rekke at papiret må være slitesterkt og uten direkte feil for å kunne tåle den store påkjenning det utsettes for i de hurtiggående rotasjonspresser.

Det gamle prinsipp ved Pope-opprullingsapparatet medfører svært lett rynker i kantene på papiret, hvorfor vi fant å måtte bytte ut Pope-opprulleren med et nytt opprullingsapparat levert av Millspaugh.

Prinsippet ved dette nye opprullingsapparat er noe som de senere, hurtiggående avisapirmaskiner har tvunget fram som et nødvendig ledd for å muliggjøre de store hastigheter.

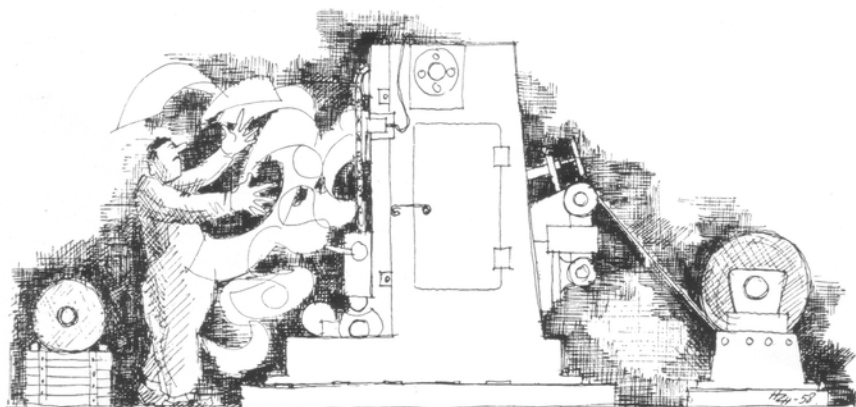
Endelig til slutt bør nevnes at Superkalanderen — som foruten å få rullelagre istedenfor glidelagre — fikk helt ny drift.

Foruten dette er selvfølgelig nye ideer og prinsipper innført, som vi imidlertid ikke skal komme nærmere inn på her.

Betrakter man alt det som er gjort i sommer, vil kanskje mange synes at man har fått lite igjen for pengene. Men vi må da minne om at maskinen i dag faktisk kan gå 250 m/min uten samtidig å bibringes sine tidligere mangler. Markedsforholdene er i dag enda vanskeligere enn i vinter — hvor vi måtte redusere hastigheten til 230 m — hvilket kanskje helst burde ha vært 220 m/min, slik at det oppnådde således kan betraktes som en hastighetsøkning fra 220 til 250 m/min.

Imidlertid må ingen tro at PM 1 er ferdig med dette. Maskinelt kan den nemlig gå en god del bedre. De ting som for øyeblikket synes å hindre oss, er driften som ikke reker lenger enn til 255—260 m/min, registervalsene på wirepartiet som ikke er stabile nok samt forurensningensom kommer inn sammen med massen. De to siste ting er ikke av de mest kompliserte ting å rette

(Forts. side 14.)

45-TIMERS-UKEN

«Hunfosposten»s enquete denne gang dreier seg om 45-timers-uken. Den skal som kjent gjennomføres fra 1. mars 1959. Ved Hunfos har det i lengre tid vært arbeidet med hvordan dette spørsmålet best kan løses. Denne gang har vi latt et tilfeldig utvalg av de som er ansatt ved bedriften, få lov til å uttale seg om hvordan de personlig foretrekker at 45-timers-uken gjennomføres.

Som rimelig kan være, var alle levende opptatt av spørsmålet. Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at vi bare spurte endel av dem som kom i vår vei, og at svarene for så vidt ikke uten videre kan sies å representere flertallsoppfatningen. Men som en kunne vente på forhånd, foretrakk de fleste lørdagsfri. — Her følger så svarene:

ARNE GUNDERSEN:

Jeg vil helst være fri lørdagen og synes det er greiest med hel fridag i stedet for at det skal stykkes opp. Hvis en driver jakt eller ønsker å dra på tur, får en dermed mer sammenhengende fritid til rådighet.

SIGURD HAGEN:

Fikk en velge, er jeg stemt for en hel dag fri, helst lørdag. Det blir så lite av ½ time fri pr. dag. Vi kunne eventuelt arbeide til kl. 15 de lørdagene vi er på jobben.

SYVERT LARSEN:

Samlet fritid for meg takk. Da først får en noe igjen for det.

KNUT GRUNDETJERN:

Som dagarbeider vil jeg for min part foretrekke lørdagsfri. Dermed får en fri to lørdager og må arbeide den tredje.

JOHNNY HAGEN:

Jeg har i grunnen ikke tenkt så mye på dette spørsmålet. Men jeg tror jeg helst ville spare opp all den nye fritiden gjennom året og få den på en gang som en ekstra ferieuke med full betaling.

TØNNES TØNNESEN:

Personlig vil jeg foretrekke ½ time kortere arbeidsdag. For meg er det ikke så mye om å gjøre å få fri lørdag. Helsa er så skral at en halv time pr. dag vil bety noe for meg.

MAGDALENA KRUSE:

Lørdagsfri ville være det greieste. Da kunne en få gjort mye hjemme.

AGNES WIIG:

½ time pr. dag merker en ikke. Men en hel fridag, jeg tenker da på lørdagen, måtte være det ideelle for oss.

KARE EGELAND:

Jeg vil gjerne ha week-end-fri. Det er det greieste for min part som bor på hybel og bare kan komme hjem en gang i blant. Egentlig hører jeg hjemme i Fjære ved Grimstad.

ROY REIGEM:

Kunne vi slutte av kl. 16 på lørdagsskiftet i stedet for som nå kl. 18, synes jeg personlig det ville være det beste.

OTTO FREDRIKSEN:

Jeg vet faktisk ikke hva som vil være best. Det ville kanskje være fint om vi kunne få disse timene igjen som lørdagsfri. Da merket en noe til det.

INGEMANN ANDERSEN:

Jeg har ikke tenkt så nøye over dette, men en hel dags fri er en god ting. Når vi går inne i fabrikk det meste av tiden, er det selvsagt greit å få lørdagsfri i blant så vi kan få anledning til å komme mer ut i naturen.

HARALD THOMASSEN:

Kunne en få lørdagsfri, ville en naturligvis få mer ut av helgene. En kunne få mer tid til å drive sport og idrett, som er mine fritidsinteresser. Ved en hel fridag ville en først merke at en hadde fri.

(Forts. side 14.)

Veteraner SOM TAKKER AV

Ved utdelingen av Norges Vel's medalje i februar i år var Ole A. Olsen Granly med sine 37 år den som hadde lengst tid ved Hunsfos bak seg. Han sluttet 30. august. Ole Granly er født i Eidsvoll 19/10 1886 og fylte således 72 år forleden. Han er ivrig jeger og har vært avgårde på jakt også noen ganger i høst, selv om helsen ikke er så god lenger.

På grunn av sitt greie og omgjengelige vesen er han godt likt av naboene på Moseidmoen, hvor han har sitt hjem. Måtte han få bare gode dager fremover.

90 år

En av Venneslas eldste, Ole Knudsen, fylte 90 år 18. november. Han passerte milepelen i fin form, men så har han da også tilbrakt mesteparten av sitt liv ute i skog og mark som tømmerkjøper og merker for Hunsfos Fabrikker. Han begynte ved bedriften 5/5 1889 som tømmermerker og var senere i fabrikken i 18 år fra 1918 til 1936, da han gikk av på pensjon. Han innehar fortjenstmedaljen for sitt arbeid. På den store dag var to av sønnene kommet langveis fra for å feire begivenheten sammen med familien. En sønn kom helt fra Japan og en annen fra Amerika. Ole Knudsen er gift med Eli Bjørndal som har praktisert som jordmor i Vennesla. De har 6 barn. Han er

Når innkjøpssjef Rudolf Andersen takker av ved årsskiftet, er han den av kontorfunksjonærene som kan se tilbake på lengst tjenestetid. Han begynte ved Hunsfos høsten 1917 og har således vært her i 41 år.

Andersen har i alle disse årene skjottet sin jobb på aller beste måte og vil bli savnet, når han nå går over i pensjonistenes rekker. Han er 68 år gammel og innehar forlengst Norges Vel's medalje.

Vi ønsker ham mange gode år fremover.

IDRETT HAR UNGDOMMEN BARE GODT AV Å DRIVE —

John Endresen er ingen smågutt å se til. Han hører til dem som ruver i landskapet. Og det forundrer en egentlig ikke, når en hører at han i sine yngre dager interesserte seg for brytesporten. Det var mens denne ennå ble dyrket i Vennesla. Nå er jo brytingen for lengst tatt av programmet. Men det var egentlig fri-idrett John drev med. Han sto tilsluttet Vennesla Idrettslag og konkurrerte i 100 m, lengde, spyd og 5-kamp. Beste resultatene husker han ikke lenger, men de var ikke særlig å skryte av, sier John beskjedent. Han deltok i stevner både på Vennesla og i byene. Den gang hadde man Kvivollen, og banen var så som så. Men interessen for fri-idrett var nok større i Vennesla den gang enn nå, tror John, som sine 55 år til tross følger interessert med i det som skjer den dag i dag. Nå ser det heldigvis ut

til å gå fremover igjen, men det har vært dårlig alt for lenge, konstaterer han.

Om idretten i sin alminnelighet tror Endresen det er vanskelig å komme utenom halvprofesjonismen, om Norge skal kunne konkurrere på like linje med de store nasjonene.

— Er du fremdeles til stede ved store konkurranser?

— Det hender. For noen år siden var jeg i Oslo og så EM på skøyter. Gontsjarenko ble mester foran «Kupper'n». Det er det fineste jeg har sett av idrett. Det var for øvrig første gang jeg så et skikkelig skøytestevne. Derfor var det selvsagt dobbelt moro.

— Vil du rå ungdommen til å drive idrett?

— Absolutt. Det vil de ha både glede og godt av. Og nå som forholdene ligger så mye bedre til rette enn før, må det jo bare være en sann fornøyelse for en sprek unggutt å kunne trene og konkurrere. Det har ingen vondt av.

— Vil du også elske meg når jeg blir gammel og stygg, Evald?

— Åh, elskede, eldre kan du bli — men du kan ikke bli styggere!

uallminnelig kjekk for alderen og det hender at han ennå går og henter pensjonen sin.

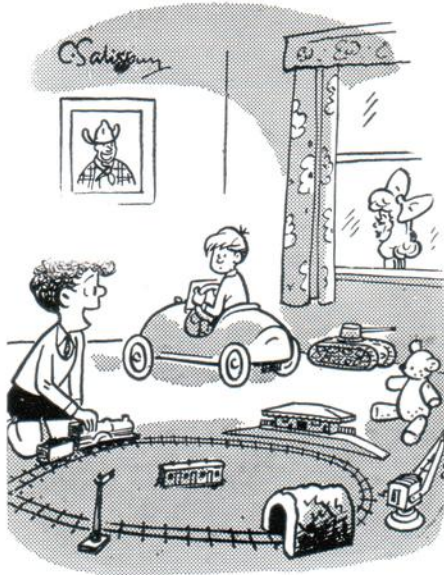
— Synes du ikke det er bedre vi betaler lytterlisensen neste år, så slipper vi i allfall å sitte i kottet hele julekvelden for å høre på juleprogrammet?

— Å nei tenk, er det virkelig Dem som har gjort denne fødselsklinikken berømt?

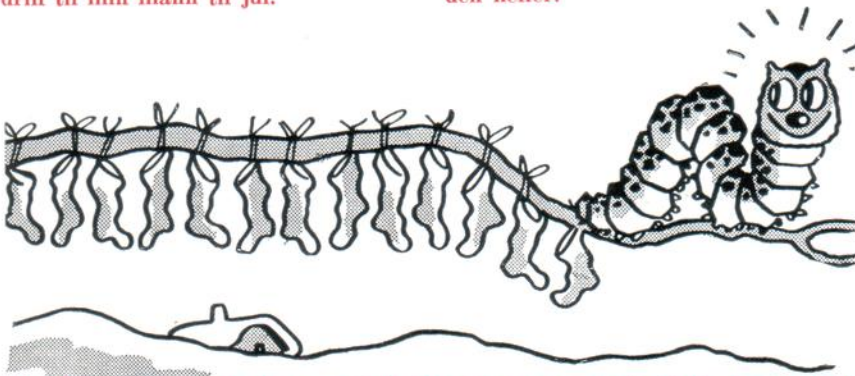
— Det er vel egentlig min feil, jeg kjøpte nemlig en liten elektrisk drill til min mann til jul.

— Visst er det greit med leker, men det er nå ikke alt i denne verden heller.

— Er det fru Hansen? Jeg tror faktisk julenissen må ha begått en feil. De skulle vel ikke tilfeldigvis ha fått en minkpels i stedet for en feiekost i julepresang?

Tusenbenet (for seg selv): — I år har jeg vært smart. Tenk for en jobb det skal bli å fylle alle strømpene med julegodter til meg.

Artikkelforfatteren travelt opptatt.

For snart to år siden ble det opprettet et ordrekontor for å planlegge produksjonen i råstoffabrikene og på papirmaskinene. Meningen med dette kontoret var å være et bindeledd mellom avdelingen i fabrikken og kontoret slik at de forskjellige avdelinger avlastes en del arbeide.

Arbeidet ved ordrekontoret er å forestå produksjonsplanleggingen slik at produksjonen er en helhetsvurdering av kundeordres, skipningsmuligheter og rasjonell kjøring på maskinene.

Hver uke ble det utarbeidet et produksjonsprogram som veiledning for de forskjellige avdelinger. For at man skal følge med i kjøringene blir det hver dag sendt ut et dagsprogram for kjøringen det kommende døgnet. Foruten dette utarbeider ordrekontoret hver uke en oversikt over ordrebeholdningen. — Denne oversikten skal vesentlig være til hjelp i salgsavdelingen slik at de til enhver tid skal vite hvor lang tid fremover maskinene er dekket med ordres.

Vurderingen av kundenes ønske, skipningsmuligheter og en rasjonell kjøring på maskinene kan enkelte ganger skape vanskeligheter. Dette vil variere ettersom tiden varierer. Er tidene gode, tar man hovedsakelig hensyn til en rasjonell kjøring, men er tidene dårlige gjelder det å etterkomme kundens ønske mest mulig for å få dekket ordrebeholdningen. Det har vist seg noen ganger i den senere tiden at en kunde har bedt om å få levert en ordre tidligere enn ordrekontoret hadde planlagt den for en rasjonell kjøring. Hvis ikke denne kunden hadde fått sitt ønske oppfylt ville han ha kjøpt papiret fra en annen fabrikk.

Ut fra salgsavdelingens ordrebeholdning skriver ordrekontoret ut fabrikkordren for papirfabrikken. Denne blir revidert, påført

Litt om

ORDREKONTORET

forskjellige data angående kvaliteten og maskin-utfyllingen blir påført. Ordrekontoret må sørge for best mulig utfylling av fabrikkordren på basis av de foreliggende salgsspesifikasjoner. Dette gjelder både utfyllingen på papirmaskinene og skjæremaskinene. Dessuten blir hollenderreseptene skrevet ut og farge- og kvalitetsprøver lagt ved ordrene når de sendes ut til maskinene.

Ute i fabrikken skal ordrekontoret følge opp med fabrikkordren på papirmaskinene, i omrullestolene, i skjæremaskinene og på sortersalen. Dette for å ha en oversikt over varer i arbeide og for å kontrollere at produksjonen går som planlagt, dessuten for å kunne besvare forespørsler vedrørende produksjonen. De ansvarlige for produksjonens kvantitet og kvalitet er avdelingsjefene og formennene.

I samarbeide med salgskontoret

er ordrekontoret behjelpelig med å besvare forespørsler og klager fra kundene. Til hjelp i bokholderiet utarbeider ordrekontoret en produksjonsstatistikk for alt papiret som blir produsert, og dessuten får de hver uke en oppgave over produksjonen på saksene.

For at ordrekontoret skal arbeide så effektivt som mulig gjelder det å ha den beste kontakten og samarbeide med alle avdelinger. Det er av stor betydning at forsinkelser og avvikelser i de oppsatte produksjonsprogrammer blir meldt av til ordrekontoret så fort som mulig.

— Du mor, spør datteren som er i den håpefulle alderen, — var det typer da du var pike?

— Ja, det var det da, sier moren.

— Hvordan var din type, mor?

— Han ligger inne på divanen.

Datteren blåser:

— Herlige London for en smak.

Fra det gamle Hunsfos

Slik så det ut ved fossen i gamle dager, før dammen kom. Veien går nå der huset ligger. Det eides av Emil Andersen og Trine Pedersen hadde butikk der. Det ble ødelagt ved brann. Huset bak brua er Hunsfos skole, hvor en rekke av dem som arbeider ved fabrikk i dag har hatt sin skolegang.

Kjente Hunsfos-familier:

STRANDBERG

Strandberg, stedet hvor navnet stammer fra. Ved huset var det noen fine jorder og nedenfor et lite tjern med sandstrand. På fjellknatten til venstre bygges det nye valesliperiet. Under byggingen av PM 3 og 4 ble området fylt opp.

Strandbergnavnet har gjennom årene vært sterkt representert på Hunsfos. Navnet skriver seg fra den lille plassen så å si rett over fabrikkens, like ved der fyrhuset ligger. Den ble solgt til fabrikkens i 1911.

*

Den første Strandberg i bedriftens tjeneste var Tobias Olsen Strandberg, bror til Endre Olsen Nordal. Han arbeidet på Hunsfos i over 50 år og døde i 1942, 82 år gammel. Det var han som bygde det foran nevnte huset og tok navn av plassen. Hans kone het Anne Marie, og de hadde 8 barn, derav 3 døtre.

Fire av sønnene begynte ved Hunsfos, Olav, Ommund (som døde i 1925), Karl og Thorvald.

*

Olav var ved bedriften i en årrekke, før han gikk over i annen virksomhet. Han er i dag herredskasserer i Vennesla.

Olav har hatt 3 sønner og en datter på Hunsfos. Det er Magne og Gunnar i verkstedet og Ommund på taubanen. Gunnar som er født 30/3 1929, ble ansatt 27/4 1950. For tiden innehar han vervet som for-

mann i fagforeningen. Olavs datter Tordis arbeidet en tid på salen. Den eldste datteren Gudrun, gift Holberg, har 3 av sine i arbeide på Hunsfos. Det er Johnny på verkstedet, og Snefrid og Else Marie på salen.

*

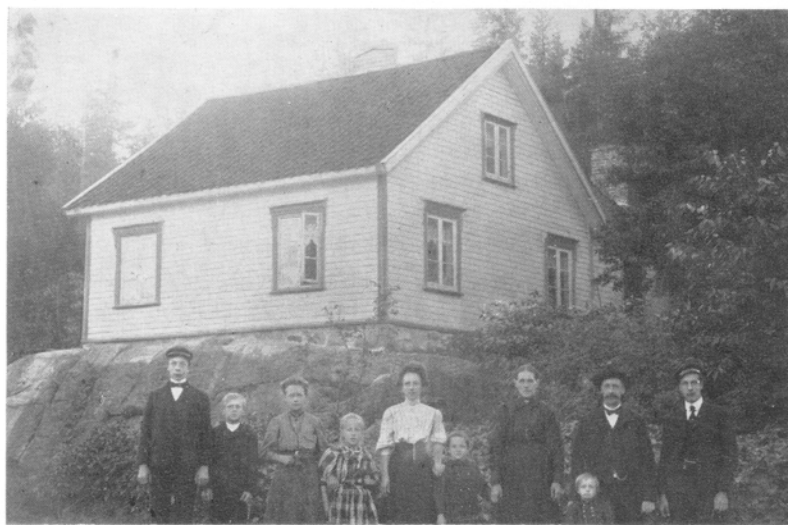
Karl Strandberg begynte på Hunsfos så tidlig som 15/3 1914. Han er født 19. mai 1899 og blir følgende 60 år snart. Karl er ballepakker på sortersalen.

*

Thorvald Strandberg var bare 14 år gammel da han kom til Hunsfos. Han er nå formann. Thorvald ble født 8/12 1905 og begynte der 2/1 1918.

Strandberg-familien samlet utenfor huset.

Fra venstre: Ommund (død 1925), Kari, Gunhild, Ragnhild, Tone, Torvald, Anne Marie, Gunnar (d.), Tobias og Olav.

Denne gang er turen kommet til Strandberg. Dette navnet er mer enn de fleste koblet sammen med Hunsfos Fabrikker for så vidt som stedet Strandberg tok navn fra, i dag tilhører bedriften. Strandberg-familiens hus lå ikke langt unna der det nye valesliperiet bygges.

Familien er også i nær slekt med Nordal-familien som vi omtalte sist. Både Endre Olsen (Nordal) og Tobias Strandberg, var sønner av Ole Thomassen (Tomåsen) (Heiseldal) og hustru Tone (f. Endresen) som sto avbildet i forrige nummer av Hunsfosposten. Ole Thomassen og Tone hadde 6 barn, 5 sønner og 1 datter. Det var Tønnes Tønnesen som flyttet til Sarpsborg og arbeidet ved Hafslund, Åse, gift Ranestad, Endre Nordal, Tobias Strandberg, Jakob Heiseldal og Ommund Heiseldal.

Hans sønn Odd er farger ved PM 1 og 2. Han er født 20/8 1929 og begynte 23/6 1947.

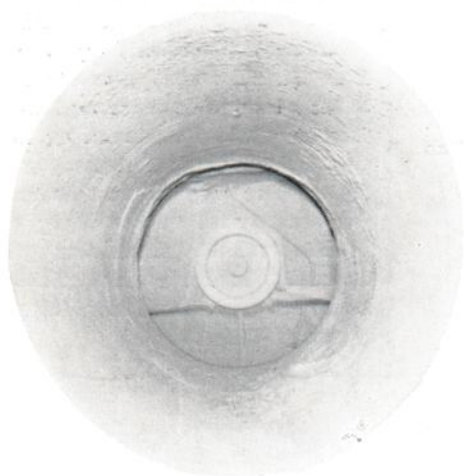
Datter til Thorvald, Arna, nå gift Salvesen, var også på sortersalen en tid.

*

Den tredje grenen av slekten — Heiseldal — er også festet til Hunsfos med dype og sterke røtter. Den vil bli viet spesiell omtale i et senere nummer.

Er du kjent på Hunsfos?

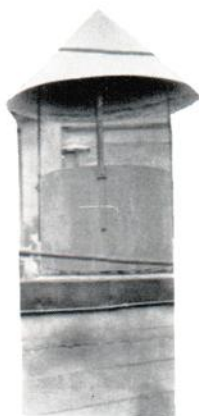
«Hunsfosposten»s julekonkurransse går denne gang ut på å sette lesernes iakttagelsessevne på prøve. De bildene du ser her, er kanskje ting du ser daglig. Men er du i stand til å lokalisere dem? Bilde nr. 10 skulle i alle fall være lett nok å identifisere. Men den minimale bruken av denne kassen tyder på at den henger der upåaktet av de fleste. Når du har løst ovenstående oppgaver, anmodes du om å fylle ut svarkupongen og droppe den i kassen. Det blir satt opp premier til de 3 beste besvarelsene. I tilfelle av at flere har alle svarene helt riktige, vil det bli foretatt loddtrekning. — Fristen for innsending av kuponger er satt til 15. februar 1959. — Løsning kommer i neste nummer.

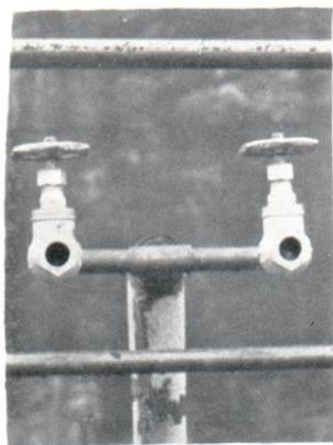
1

4

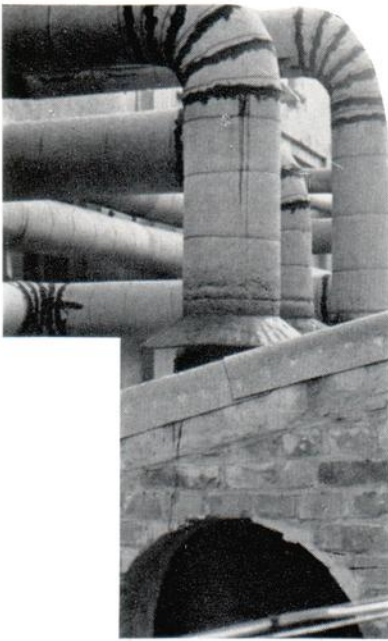
3

2

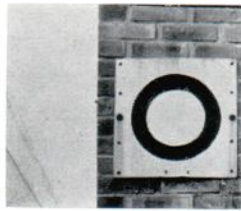
5

6

10

11

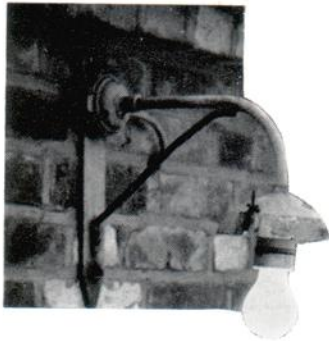

12

7

Løsning på Hunsfospostens julespøk

8

9

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.

Sendes Hunsfosposten innen 15. februar 1959.

Sylvi på Hunsfos —

Venneslas første kvinnelige drosjesjåfør

Vennesla har Vest-Agders eneste kvinnelige drosjesjåfør. Og hun er til og med ansatt på Hunsfos. Det er Sylvi Wettrhus som da hun fylte 21 år utvidet sitt sertifikat fra 1956 til også å omfatte offentlig personbefordring.

Sylvi er for så vidt oppfødt med biler. Hennes far, Kristian Wettrhus har i mange år kjørt drosje i Vennesla. Og da skal en i grunnen ikke undre seg over at datteren fattet interesse for motorer allerede i temmelig ung alder. Han har ingen betenkeligheter med å overlate henne bilen, sier han til «Hunsfosposten».

Sylvi fikk sertifikatet tirsdag 18. november og allerede dagen etter kjørte hun sin første tur som drosjesjåfør. De første passasjerene hennes var formann Halvorsen og tre andre som skulle bringes fra Ålefvær til festiviteten.

— De hørtes ganske fornøyde ut og bestilte meg for hjemturen også, så de kunne ikke ha vært så fryktelig redde, forteller Sylvi med kledelig beskjedenhet.

— Hvordan liker du personlig drosjesjåførjobben?

— Jo, det er alle tiders. Jeg har tatt peiling på dette siden jeg lærte å kjøre. Far er bare glad for å få litt avlastning, forstår jeg.

— Var det vanskelig å få slikt sertifikat?

— Jeg måtte sette meg veldig inn i motoren og fikk mange spørsmål om den, da jeg var oppe til prøven.

— Skal du slutte på Hunsfos nå da?

— Nei, jeg har da tenkt å fortsette her og så kjøre litt ved siden av.

— Men det må bli stritt med to jobber?

— Ikke stritt just. Det blir en slags avkobling, tror jeg.

Sylvi bak rattet med «sjåførloven» hun fikk av kollegene på kontoret.

45-TIMERS-UKEN

(Forts. fra side 7.)

GERD BJØRÅ:

Jeg har hus og hjem å tenke på, så annenhver lørdag fri måtte bli å foretrekke.

INGEBORG JOHANNESSEN:

Jeg er enig med Gerd.

THORVALD ENGEDAHL:

Det ville være en fin ordning med annenhver lørdag fri, hvis det kan gjennomføres.

ALBERT ERKLEV:

Lørdagsfri, så sant det kan ordnes.

OLAF LARSEN (Honnemyr):

Jeg holder meg til annenhver lørdag fri. Da vil en ha mest igjen for det.

GERD PEDERSEN:

Heller full dag fri enn kortere arbeidstid pr. dag. Da ville en kunne komme ut mer.

ASTRID DONY:

Jeg håper annen hver lørdag fri må bli løsningen for oss. Det er så rart med det for en husmor, dermed vil hun kunne få gjort mer.

BJØRG LANGENES:

En samlet fridag er selvsagt bedre enn en halv time pr. dag.

TORDIS VERÅS, UNNI PEDERSEN og GERD ELLEFSEN (med en munn):

Den halve timen blir jo ingen ting. Annenhver lørdag fri selvsagt.

ALMA STÅHL:

Fri annenhver lørdag.

TIL SKILØPERNE:

Forbered dere til sesongen

Hunsfos har mange pokaler å forsvare

Bedriftsidrettslaget på Hunsfos har nå i en årrekke stått som arrangør av diverse kretsmeesterskap på ski, og også kommende sesong er det meningen at både hopp-, langrenn- og stafettmeesterskapet skal holdes i Vennesla, forteller Elias Omdal. — Vi håper bare stafetten blir mer populær enn tilfellet var sist venter, sier han. Da var ikke deltakelsen helt slik vi hadde regnet med. Foruten KM tas det sikte på å avvikle mesterskap i hopp og langrenn også innen de forskjellige avdelinger ved fabrikk. Det er stor interesse for skisporten blant bedriftens folk, så det skulle ikke være vanskelig å samle deltakere til disse rennene. Hunsfos har som regel dominert de store konkurransene og har litt av hvert å forsvare av pokaler. Skriv at de interesserte allerede nå bør ta til med forberedelsene så de møter best mulig rustet når sesongen tar til. Har man trent litt og er kondisjonen i orden har man så mye større glede av å stille opp i en skikonkurranse, sier Elias. Som gammel konkurranseløper skulle han vite hva han snakker om.

TEKNISK NYTT —

(Forts. fra side 6.)

på, og vil derfor komme til utførelse i aller nærmeste fremtid. Dette med elektrisk drift er imidlertid en mer vidløftig ting å ta fatt på.

Dette som en foreløpig orientering omkring forholdene ved vår PM 1. Vi håper det ikke vil vare lenge før vi kan redegjøre for videre foretatte utbedringer, noe som for vår bedrifts fremtid er like nødvendig som helkontinuerlig kjøring for å kunne rasjonalisere og derigjennom klare den knivskarpe konkurranse i dag.

H. K...

Papirmakerkunstens historie

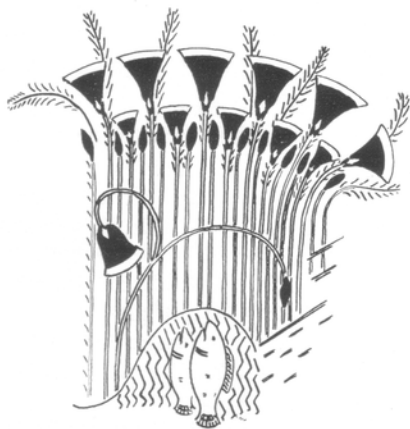
og papirets seiersgang over hele verden

Artikkel I

I dette og følgende nummer av Hunsfosposten vil vi bringe en artikkel om papirets historie. Birger Fjeldstad som har laget den, ber oss om å gjøre oppmerksom på at bakgrunnen for artikkelen er en publikasjon av direktør Sverre Hansen, Oslo.

Det er vel neppe noen overdrivelse at vår sivilisasjons utvikling opp til det nivå vi har i dag, ville ha vært absolutt umulig uten at vi hadde hatt det billige hjelpemiddel som papiret er. Man kan jo tenke seg, hvor vi ville ha stått med hensyn til folkeopplysning, litteratur, vitenskap, teknikk, handel og nyhetstjeneste etc., etc., hvis vi ikke hadde hatt papiret i alle de former det forekommer.

Jeg skulle tro at vi alle sammen fra tid til annen kan ha stilt oss dette spørsmålet: Papir, hva er det for noe? Og hvor fra og når fikk vi det? Som svar på det første spørsmålet kan ganske enkelt sies at papir er et kvantum vegetabiliske fibre som er vevet eller blandet sammen, slik at det tar form av et ark. Dette er etterpå blitt behandlet for å gjøre overflaten brukbar til for eks. skrivning eller trykking.

Papyrusplanten er en sumpplante som bærer blomster.

Pilene markerer papirets vandring.

Med hensyn til det andre spørsmålet, så er det en alminnelig misforståelse å tro at den egyptiske papyrus var begynnelsen. Papyrus var i det hele tatt et noe forskjellig produkt og kommer ikke inn under den tidligere nevnte definisjonen på papir. Det forhindrer imidlertid ikke at papyrus var en ganske god forløper, før papiret ble oppfunnet. Og for flere tusen år siden var det absolutt det beste produkt for skrivemateriale som fantes. Det kan derfor være på sin plass også å nevne litt om papyrus.

Allerede så langt tilbake i tiden som ca. 3000 år før Kristus hadde egypterne lært seg å lage papir eller et skrivemateriale av papyrusplanten. — Det er en plante som vokser langs elvene og innsjøene i Egypt og i den tropiske delen av Afrika. Papyrusplanten blir omtrent 6 fot. Stilken er triangulær, men det er hverken den ytre eller indre bark som ble benyttet, men derimot den gulaktige margen

inne i stilken. Denne er også triangulær med ca. 2" brede sider. Av denne ble det kuttet tynne remser på ca. 1/2"s bredde og 3—6 fots lengde.

Disse remsene

ble plasert tett ved siden av hver andre på en plan flate og deretter fuktet med vann. På toppen av den første platen ble det lagt en ny plate på samme måte på tvers, og så ble disse presset sammen og tørket. Deretter ble de hamret og polert med en glatt sten eller et skjell, eller noe i den retning. Dette var faktisk en form for finér eller plywood som vi kjenner i dag. Men det kan ikke betegnes som papir, som altså lages ved at fibrene vevs eller ristes sammen.

Papyrus forble det mest betydningsfulle skrivematerielle helt opp til ca. 800 etter Kristus. På den tiden fremkom et annet materiale som ble brukt i flere hundre år. Det var pergament som ble laget av fåreskinn eller kalveskinn.

Så vidt en kan forstå, forsvant papyrus fullstendig fra ca. år 950, og fra år 1300 begynte papir å bli kjent. Det ble brukt samtidig med pergament som forsvant totalt etter år 1450. Fra dette tidspunkt gikk papiret sin seiersgang gjennom Europa. Produksjon og forbruk av papir har stadig økt til i dag.

Det at papiret ble kjent

år 1300 er ikke ensbetydende med at det da skjedde en ny oppfinnelse som totalt slo ut papyrus og pergament. For når man begynner å lete etter opprinnelsen til det egentlige papir, må man dra på en lang reise østover gjennom Europa ned til Nord-Afrika, gjennom Orienten og Asia og helt til det sydøstre hjørne av Kina ute ved Stillehavs-kysten.

Det er først i de siste 50—60 årene man har klart å finne fram til opprinnelsen av papirmakerkunsten, og det er ingen tvil om at den skriver seg fra Kina. Vi har tre forskjellige rapporter å støtte oss til. Den første skriver seg fra omtrent år 220 f. Kristus. Papirmakerkunsten blir da nevnt i forbindelse med en kinesisk general som het Meng Tien. Den andre rapporten skriver seg fra år 177 f. Kristus under keiser Wen Ti's regjeringstid. Og den tredje og øyensynlig den mest korrekte skriver seg fra år 105 e. Kristus. De to rapportene stammer fra misjonærer, en ved navn pater Gaubil som i 1725 skrev en reisebok fra Kina, og den neste fra en annen misjonær som het pater Dualde. Han skrev en tilsvarende beretning i 1735. Det finnes imidlertid en tredje rapport i de offisielle skrifter etter det kjente Han-dynastiet i Kina, og her berettes det om en mann ved

navn Tsai Lun. I kapitel 108 i disse analene — de er for øvrig nedskrevet i ca. år 430, heter det:

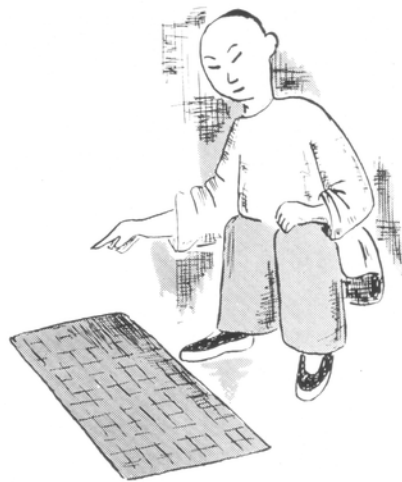
Tsai Lun med æresnavnet King Tschung var en mann fra Hunan. Henimot slutten av perioden 58—75 e. Kr. gikk han i tjeneste ved det keiserlige palass. I en senere periode fra 76—83 ble han forfremmet til assisterende evnukk. Da keiser Ho Ti besteg tronen i år 89 ble han forfremmet til statsråd og tilhørte keiserens rådgivere.

Lun var en intelligent og velutdannet mann som alltid gjorde sitt beste, og han var pålitelig og forsiktig. Han var en av dem som kunne snakke direkte til keiseren og ofte rettet hans feil. Han ble senere satt som sjef for det verksted som produserte keiserens husgeråd og fra år 97 hadde han ansvaret for produksjonen av keiserens sverd og andre våpen. Det sies at disse var så vel laget at de kunne stå som et eksempel for senere generasjoner.

Så fortsetter rapporten

med å fortelle at i gamle dager ble tynne bambusfibre eller fliser bundet sammen til en slags matte som det kunne skrives på og et annet skrivemateriale var silke som på kinesisk ble kalt «Chi». Men silken var dyr, og disse bambusmattene tunge og tungvinte å ha med å gjøre. Lun fikk da den idé å bruke bark fra trær, hampfibre, gamle filler og fiskegarn for å lage «Chi». Omkring år 105 ble det sendt en rapport om dette til keiseren som belønnet ham for hans oppfinnsomhet. Etter denne tid har alle fulgt denne metode, og derfor kalte folk over hele Kina stoffet for hertug Tsais Chi.

Dette er en temmelig ordrett oversettelse og sannsynligvis den mest pålitelige rapport vi har om papirets opprinnelse. I Kina blir den dag i dag Tsai Lun betraktet som papirets oppfinner. Nå kan man naturligvis ikke se bort fra at hans produkt er et resultat av eksperimenter og forsøk som kanskje er foretatt gjennom mange generasjoner forut, men Tsai Lun har i et hvert fall fått æren for det. Og en ting er sikkert, nemlig at det var i denne perioden og i Sydøst-Kina at det første ark papir i den form vi omtaler papir, ble fremstillet. Og i China er Tsai Lun til-

Slik tegneren har tenkt seg general Lun, «papirets oppfinner».

bedt som den guddommelige oppfinner av papiret.

Det eldste stykke papir man i dag kjenner til, daterer seg tilbake til år 266. Det ble funnet i Øst-Tyrkistan av den svenske oppdagelsesreisende Sven Hedin.

Tsai Lun

ble senere landbruksminister under keiser Ho Ti i Han-dynastiet. Han benyttet bark og hamp og gamle fiskegarn og filler etc. som råmateriale for sitt papir. Alle disse råmaterialene ble skåret i bitte små biter og bløtt op i vann og gnidd og hamret, slik at det ble en mer eller mindre jevn masse. Denne massen ble fortynnet med vann til en væske som inneholdt alle disse fibre, og deretter ble et passende kvantum av denne væsken helt over et stykke silke som var spent opp i en bambusramme. Vannet rant da etter hvert gjennom silken og lot det bli liggende igjen et tynt lag med fiber som ble tørket i solen og siden banket og polert slik at overflaten ble jevn.

I årene brukte kineserne ikke annet enn tekstilfibre i form av filler, filler o.s.v. Og etter hvert ble det funnet ut at linfiller og linfibre fra linplanten var de mest brukbare. Det var faktisk disse råmaterialene som ble brukt så å si utelukkende i ca. 1400 år — ja, i grunnen helt til cellulose og tremasseindustrien ble skapt i midten av det 19. århundre.

Så kom en viss tilsetning av bastfibre — og etter hvert ble det (Forts. side 18.)

Egypterne skrev på pergamentruller.

Samfunnets takk til to Hunsfosarbeidere:

Kongens fortjenstmedalje for 50 års tjeneste til Ernst Birkenes og ^{Emil}Ommund Jakobsen

50 år ved en og samme bedrift, det er det bare et fåtall forundt å oppleve. En slik prestasjon er sannelig verd en medalje som et synlig bevis på samfunnets takk for en stor innsats i arbeidslivet.

Onsdag 22. oktober ble to Hunsfos-medarbeidere hedret med Kongens fortjenstmedalje ved en festlig tilstelning bedriften laget i stand for dem på Ernst hotell i Kristiansand. Det var Ernst Birkenes og Emil Jakobsen som i år begge kan se tilbake på 50 år i Hunsfos Fabrikkers tjeneste. Birkenes begynte her 19. mars i 1908 og Emil Jakobsen 1. april.

Overrekkelsen av medaljen fant sted i nærvær av de hedredes nærmeste familie, representanter for bedriftens ledelse og fagforeningen.

Direktør Borgen understreket i sin velkomsttale at de to alltid hadde vært trofast mot plikten og satt alt inn på å gjøre sitt ytterste for bedriften. Vi er stolte av dere. Måtte det være mange av det slaget på Hunsfos.

Fylkesmann Evensen uttalte ved overrekkelsen at det var samfunnets takk Jakobsen og Birkenes nå fikk i form av en ærlig fortjenstmedalje. 50 år på samme arbeidsplass forteller mye om de to vi er samlet for å hedre her i kveld, — og også om bedriften de er ansatt ved. Det forteller også at vi her til lands begynner å få industriell tra-

disjon. Begge de to har utført sitt arbeid på en utmerket måte og kan stå som eksempel og læremestre for de yngre, som de kunne befordre all sin erfaring videre til.

Han gratulerte hjertelig med utmerkelsen, og festet medaljene på deres bryst.

*

Direktør Borgen overrakte på vegne av Hunsfos Fabrikker en gave til de to. Ved middagen holdt direktør Knobel tale for sine to gamle medarbeidere. Birkenes og Jakobsen takket, og ellers hyllet Gunnar Strandberg og Gustav Kile sine arbeidskamerater.

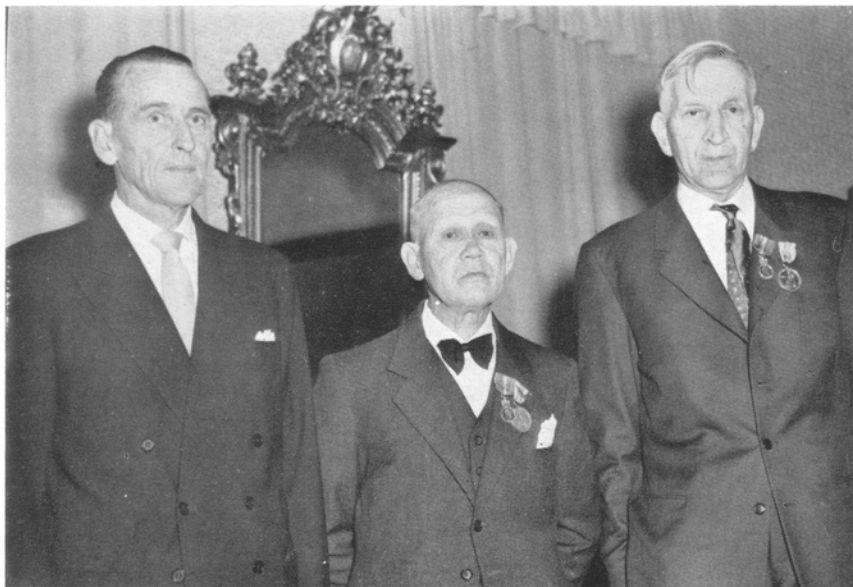
Fylkesmann Evensen gratulerer Ernst Birkenes med utmerkelsen.

Hunsfos har vært som mitt annet hjem

Hunsfos har vært som mitt hjem, så jeg har ikke noe å angre på, sier Ernst Birkenes i en samtale med Hunsfosposten. — Det var jo ikke nettopp slik for 50 år siden som i dag. Da jeg begynte var det 12 timers skift og de to maskinene vi hadde, produserte 7—8 tonn papir på skiftet. Alt første året ble jeg satt til nattarbeid. Det ble ikke tatt noe hensyn til alderen den gang. Det var mangt et tungt tak å ta. Jeg jobbet i transporten. Det første jeg var ved Hunsfos gikk jeg på skolen og arbeidet etterpå 5 timers dag for 8 øre timen. En voksen kar hadde da 2.75 for 12 timer. I 1914 gikk det opp til 3.50. Men vi var mer nøysomme i den tida. Det var ikke så lett å få arbeid — og noe var bedre enn ingenting.

Nå er forholdene ved Hunsfos så gode som en kan forlange det i industrien, mener Birkenes. — Det er bare så synd en ikke kan gjøre full nytte for seg lenger. Sykdommen har knekket meg. Jeg har ar-

(Forts. side 23.)

De to 50-års-jubilantene fotografert sammen med direktør Borgen ved den festlige tilstelningen på Ernst.

(Forts. fra side 16.)

En eller annen gang

mellom årene 400—600 e. Kr. begynte kineserne å behandle kjemisk disse råmaterialene ved å koke fibrene med pottaske og kalk, med andre ord noe som likner svært på den sulfit-celluloseprosessen vi bruker i dag.

Fra gamle papirbiter funnet rundt på forskjellige steder i Kina kan man fastslå at bruken av papir spredte seg fort i det gamle kinesiske imperium. Det er også ganske interessant å slå fast at det var forekomsten av papir som gjorde at kineserne oppfant trykkekunsten. Vi kan likeledes fastslå at dette hendte nøyaktig 1000 år før vi kom så langt i Europa. Det skjedde på følgende måte:

Omkring år 450

skulle de kinesiske hellige skrifter — Konfusius' lære — gjøres mer kjent og lettere tilgjengelig for den kinesiske befolkning. Disse hellige skrifter ble til å begynne med meislet ut i stein, hvorpå bokstavene ble bestrøket med en slags blekk. Deretter ble steinene presset mot papir. Til dette formål var det kinesiske papiret svært godt. Det varte ikke lenge før de gikk over til å bruke treplater i stedet for stein. Dermed begynte det å gå mye fortere. Det var altså det faktum at de hadde passende papir som gjorde at de kom over i det vi kan kalle trykkekunsten.

Papirmakerkunsten ble holdt som en statshemmelighet i Kina i et halvt tusen år, og det var ikke før i ca. år 500 at kunsten ble kjent utenfor de kinesiske grenser og kom inn i Korea. Etter ca. 100 år kom det videre til Japan. Japanerne lærte for øvrig etter hvert å forbedre de kinesiske metodene. De brukte basten fra mulberry-treet sammen med linfibre og linfiller og oppnådde temmelig forbløffende resultater.

Imidlertid bredte papirmakerkunsten seg vestover, over det kinesiske kontinent og inn i Øst-Turkistan, Tibet og Kashmir. Men den ble ikke tillatt å gå over den kinesiske grensen.

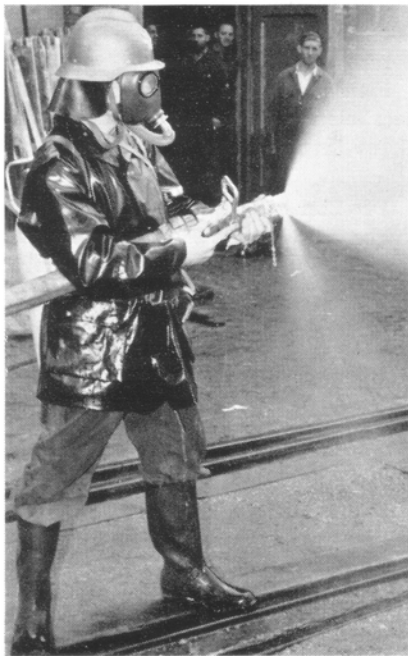
På den tiden,

fra ca. år 600, hadde Kina en meget blomstrende handel med Europa

Brannvernet øver

Industribrannvernet holdt midt i oktober en øvelse hvor disse bildene stammer fra. I alt skal brannvernet holde 10—12 øvelser i året. Onsdag 29. oktober var brannvernets medlemmer innkalt til en film- og foredragsaften i spisesalen. Vennesla kommunale brannvern var innbudt,

og i alt deltok ca. 60 stykker i møtet. Avdelingssjef Birkvold fra Industrivernets hovedstyre holdt et orienterende foredrag om branntekniske ting og viste en film om brannfaren i papir- og celluloseindustrien.

Flomlyskamp mellom Wallboardfabrikken og Hunsfos

Det var surt og kaldt, da den første flomlyskampen mellom Wallboardfabrikken og Hunsfos ble spilt på Moseidmoen onsdag 29. oktober med Wallboardfabrikken som det arrangerende lag.

Allerede fra avspark viste det seg at dette skulle bli et rivende oppgjør, og begge lagene gikk sterkt inn for å få et overtak i spillet. Denne gangen lykkes dette best for arrangørene selv, ikke minst fordi laget stilte med den gode Vindbjart-spilleren Alf Wennesland. Det varte ikke lenge ut i omgangen før det lykkes laget å putte den første scoringen bak Hunsfos' keeper. — Hunsfos gikk nå på med «krum hals» for å forsøke å utligne, men det var tydelig å se det var vanskelig å få hull på byllen. Derimot gikk Wallboardfabrikken gjennom vårt forsvar og øket sitt forsprang til 2—0. Dette ble også kampresultatet.

Etter kampen var det en festlig tilstelning mellom lagene, der Wallboardfabrikken serverte pølser med erter for spillerne. At det ble diskutert fotball utover kvelden er vel unødige å nevne.

via arabiske og jødiske kjøpmenn, og papiret ble dels sendt med båter fra Kina til Den persiske gulf., hvorfra det ble sendt over land, og dels med karavaner over den såkalte store silkevei som gikk over fjellpassene fra Pamirs høyland og over steppene i Vest-Turkestan — derfra inn i Lille-Asia og til Europa. På den måten fikk araberne lære hva papir var, og de importerte da dette fra år 6—700.

— Forts. i neste nummer.

O. A.

70 år

Gunvald Baardsen, som 31. mars i år gikk over i pensjonistenes rekke, fyller 70 år 21. februar. Han begynte ved bedriften 23. mai 1918 og fikk Norges Vels medalje i 1952. Nå nyter han sitt otium, og vi ønsker ham mange gode dager fremover.

*

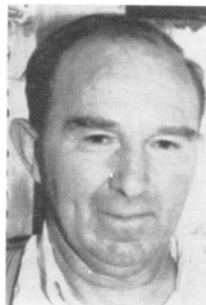
65 år

Elisabeth Akselsen fyller 65 år 9. januar. Hun sluttet for et år siden etter 44 års tjeneste, derav som oversorterske siden 1932. De siste årene var hun ved kontoret.

Elisabeth Akselsen er levende interessert i det kristelige arbeid og søndagsskolearbeid.

*

Heisfører Sverre Nysten fyller 65 år 13. febr. Han er oppminnelig telemarking og begynte på anlegget av 3-eren og 4-eren i 1915. Hans arbeidsdag i fabrikk tok til 22/5 1923 og i februar i år fikk han Norges Vel's medalje. Hans interesser går helst i retning av hjem og have, og ferien liker han å tilbringe i Setesdalsheiene.

TAKK!

Takk for all oppmerksomhet til min 60-årsdag.

Otto Jørgensen.

65 år

Kløvsagmester Bjarne Nordhagen blir 65 år 2. januar. — Han er opprinnelig Oslo-gutt, men kom til Hunsfos og begynte her 30/11 1919. — Før den tid seilte han

noen år i handelsflåten. Nordhagen var først i kollergangen, men gikk over til saga i 1920. Her liker han seg bra. Han bor på Moseidmoen. Fikk Norges Vel's medalje i 1952.

*

60 år

Salve S. Jortveit er født 11/1 1899 og fyller følgelig snart 60 år. Han begynte 23/3 1922 og fikk Norges Vel's medalje i år. Men Jortveit arbeidet også

som ganske ung en tid på anlegget. Sønnen Torbjørn arbeider også på Hunsfos, ved rullestolen på PM 3. Jortveit driver gjerne jakt og fiske om sommeren. I det siste har han vært plaget av ischias.

*

Skogbestyrer Thorvald Pedersen fylte 60 år 14. oktober. Han har hatt tilknytning til Hunsfos i 15 års tid siden 1943. Han er skogbestyrer i Numedalslågen og ordner med alle kjøp. Pedersen er en i alle måter grei og pålitelig kar som har gjort bedriften store tjenester. Han sparer seg såvisst ikke i sitt arbeid.

*

50 år

Sverre Wilhelm Olsen i hollenderiet fyller 50 år 1. januar. Han ble ansatt på Hunsfos 30/9 1946.

*

Omar Nordal i blekeriet er født 8/2 1909 og blir således 50 år. Han begynte ved fabrikk 13/7 1923.

60 år

— Nei, kirkeboka lyg ikke, var Tønnes

Brufjells kommentar, da vi nevnte at han runder 60-års-milepelen 11/2. — Men det er merkelig så fort tida er gått.

Det må henge sammen med at Hunsfos har vært en ualminnelig god arbeidsplass. Jeg har vært mye med i fagforeningen og kan bekrefte at samarbeidet mellom bedriftens ledelse og organisasjonen har vært det beste.

Brufjell kom til Hunsfos 13/4 1922 etter å ha vært på sjøen noen år. Han begynte i cellulosefabrikken, men var ute for et uhell som gjorde at han nær hadde mistet livet ved en arbeidsulykke. Det skjedde i 1924. Han kom da inn i en maskin og resultatet ble 3 måneders sykehusopphold. — Det sto om livet, forteller han selv. Jeg ble dradd med og malt som i en kvern. Det eneste som var helt på meg var skoene. Etter dette måtte jeg ha lett arbeid. I dag er Brufjell formann på salen. Han har lagt ned et betydelig arbeid innen organisasjonen og hadde 20 år uavbrutt som tillitsmann. Dette fikk han diplom for. Han har innehatt verv som formann, nestformann, sekretær og styremedlem i foreningen og satt som formann i byggekomiteen for Hunsfosheimen, da det gikk i orden med denne. Også her stilte fabrikk seg meget imøtekommen, sier Brufjell. Vi hadde fått 150,000 kr. da jeg sluttet.

Vi gratulerer med den forestående begivenhet.

*

50 år

Kristian Svaland fylte 50 år 2/12 1908. Han begynte på Hunsfos 10/9 1948.

*

Farver Oskar Olsen Granly runder 50-års-milepelen 20/1. Han tiltrådte ved bedriften 8/1 1937.

Bedriftslegen er mannen, hvis du bærer på personlige problemer

Gjennom fortrolige samtaler kan gode resultater oppnås

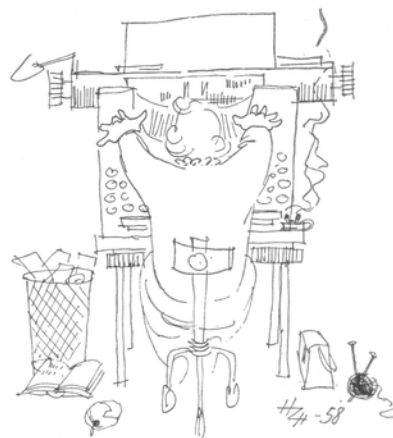
— Er det noen på Hunsfos som har et personlig problem, så skal vedkommende ikke være redd for å komme til meg med det. Jeg har ikke til hensikt å være påtrengende. Men kan jeg være til hjelp, står jeg gjerne til disposisjon. Det er dr. Eivindson som sier dette om sin oppgave som læge ved Hunsfos. En sykdom behøver ikke bare ha organisk årsak. Den kan ha forbindelse med sjelelige problemer. Mye av dette er jo ukjent land i medisinen ennå, men mange ting er blitt mer klarlagt i de siste årene. Alminnelige problemer kan være med og fremkalle mer medisinske lidelser. Jeg tenker på nevrosener, muskellidelser. Det mest kjente er når personlige problemer innvirker på nervesystemet og lager søvnløshet. Psykiske lidelser kan like så lite som fysiske, helbredes på flekken. Alt tar sin tid. Det er ikke alltid en finner på å sette sykdom i forbindelse med problemer en går og strir med. Vanskeligheter i hjemmet kan ofte skape søvnløshet, for eksempel. Og årsakene til denne dårlige søvnen kan være så skjult at en selv ikke er helt klar over

det. De som har slike plager, kommer gjerne og spør etter noe å sove på. Men tabletter løser i grunnen ikke problemer som har dypere årsaker.

Det viktigste er ofte at pasienten anerkjenner sitt problem. Det er der, og det må løses. Det er ikke nok selv å anerkjenne problemet. En må snakke ut om det en går og bærer på. Det kan ofte dreie seg om småting.

Lægen skal møte pasienten og hjelpe. Han må få pasienten til å åpne seg for ham. Men det er nok så at det kan være vanskelig å åpne hjertedøren innerst inne. Det er ikke sikkert det lykkes å komme helt på bølgelengde første gang. — Men når pasienten forstår at min interesse ikke skyldes påtrengende nyfikenhet, men trangen til å hjelpe, går det gjerne lettere. Det nytter ikke å bryte inn hos noen. Det må komme av seg selv. Noen ganger kan det være lett å løse et problem, andre ganger vanskelig. Det avhenger av om alle ting kommer for en dag.

Nå må ingen oppfatte det som at

lægekantoret på Hunsfos er noen behandlingsplass for sjelelige problemer i den forstand. Men gjennom fortrolige samtaler kan en komme et godt stykke på vei. Og ingen skal være redd for å snakke ut til lægen om det som trykker ham. Han har taushetsplikt — og her er dobbeltdør. Jeg skyver de fortrolige samtalenene bort etterpå så de ikke er i min bevissthet. Og det som måtte sitte igjen, skal gå i graven med meg.

Det kan være enkle saker og spørsmål jeg blir spurt til råds om. Også rent åndelige spørsmål kan av og til komme på tale. For så vidt kan det sies at det er noe av en sjelesørgervirksomhet. Men jeg vil understreke, at resultatet ofte avhenger av om tillitsforholdet er i orden.

I dag er så mange ting spesialisert
(Forts. side 24.)

Hørt på Hunsfos

Da Anders og Tellef som unggutter arbeidet på nattskift i sliperiet, skulle de bore et hull i betonggolvet for å få vekk noe vann. Tellef svingte slegga og Anders holdt boret og skulle snu. Uheldigvis sneiet slegga borti en bjelke og traff Anders i hodet så han svimte av. Tellef ble redd og skyndte seg å dynke vann på ham. Da Anders omsider kom til seg selv, spurte Tellef spent:

— Assen gikk det?

— Å, æ blei bare så søvning, sa Anders og var ikke klar over at han hadde fått et slag i hodet og var svimet av.

Halvårsmøtet i Hunfos Arbeider- forening

Gunnar Strandberg ny formann

G. Strandberg.

Søndag den 28. septbr. ble det holdt halvårsmøte i Hunfos Arbeiderforening. Møtet som ble holdt i verkstedets spisesal, fikk god oppslutning.

Formannen Olav Jortveit ønsket velkommen og

leste opp beretningen. Han meddelte også at han kom til å trekke seg som formann på dette halvårsmøtet.

Det ble fremsatt forslag om å velge dirigent. Valget falt på Ingulf Reinhartsen.

Protokoll ble opplest og godkjent. Lønnsnemndas kjennelse ble referert. Det utspant seg en diskusjon om denne saken. — Møtet besluttet å sende et protest-skriv til forbundet om den misnøyen det var over lønnsnemndas kjennelse. Et protest-skriv ble lest opp og godtatt.

Det ble referert en del skriv.

På grunn av Olav Jortveits fratreden måtte det velges formann for ½ år. På valg var ellers nestformannen, kassereren og to styremedlemmer. Til Hunfosheimen to styremedlemmer.

Valgene fikk dette utfall:

Formann for et halvt år: Gunnar Strandberg. Nestformann for ett år: Gustav Kile. Kasserer Tryggve Larsen. Styremedlemmer: Ingulf Wennerberg og Willy Mathisen.

Til Hunfosheimens styre: Johnny Hagen og Jan Nilsen.

Olav Jortveit takket så for seg og ønsket den nye formannen og styret alt godt fremover.

Den nye formannen Gunnar Strandberg tok så over og rettet en takk for den tillit som var vist ham — takket for fremmøtet og ønsket alle vel hjem.

Sekr.

Julens budskap bringer fred

Fra en av våre kvinnelige lesere har vi mottatt nedenstående:

A — hvor hurtig tiden rinner.
Snart vi atter hører kirkeklokker ringer,
bringe bud om julens høye gjest,
stemme sinn og tanker til den store fest.
Men hvor er vel julens fred?
I mas og kav iler menneskene av sted.
Uro og rastløshet preger tiden i dag,
hvor finnes vei ut av dette forferdelige jag?
Oppfinnsomheten i dag er veldig stor,
det arbeides med raketter og atomer over den hele jord.
Og de store, begavede hoder
undres om der finnes mennesker på andre kloder.
Og mens raketten rundt i himmelrummet svinger,
så tenker menneskene på om de et landingssted på
månen finner.

Å, hvor det kjempes om verdens ære,
alle vil jo gjerne den største være.
Forhandlinger føres i øst og vest
når det inn på skolen kommer en med en annen kulør.
Og mens dette langsomt skjer —
det kriges og drepes fler og fler.
Bare se, ungdommen kommer i krigshumør,
om hvorledes atomene kan brukes best,
Alt dette skjer i en verden som sivilisert skal være,
men ennå har nok menneskene meget å lære.
I all denne uro og angst blir nerver slitt.
Så spør man: hvor kan sjel og sinn få hvile litt.
Jo, julens budskap brakte fred
den gang vår Frelser steg til jorden ned.
Han gikk omkring og gjorde vel —
ja forkynte fred for din engstede sjel.
Lukk Ham da inn i ditt hjerte og sinn,
byd Ham velkommen i heimen din —
da vil du i hjertet eie en fred
som til tid og evighet varer ved.

— — —
No koma Guds englar med helsing i sky,
Guds fred og velsigning dei bjoda.
No stig i frå jordi ein helgasång ny,
som skal gjenom himmelen ljoda.
Guds fred og vel møtt du barn som er født,
vår Fredsfyrste høgt være lova.

IDRETT

i gamle dager

Denne gang skal vi ta for oss et hopprenn og et langrenn.

Vi begynner med et gutteskienn.

Vennesla Idrettslag avholdt gutteskienn i Askedalsbakken 17. jan. 1920. Der var anmeldt 56 deltagere, hvorav 39 startet. Dommere var lærer Ramselien og Olav Strandberg.

Føret var dårlig, da det var mildvær. Småguttene klarte dog hopp på 17—18 meter.

Premielisten:

Kl. 1 fra 14—16 år:

1. pr. Andreas Almedal
 2. « Jon Kile
- Ekstrapr. Jon Kile

Kl. 2 fra 12—14 år:

1. pr. Gustav Andersen
 2. « Arne Johansen
 3. « Toralf Andersen
 4. « Salve Salvesen
 5. « Harry Karlsen
 6. « Gunvald Lien
 7. « Arnt Askedal
 8. « Olav Eikeland
- Ekstrapr. Salve Salvesen

Kl. 3 fra 10—12 år:

1. pr. Ottar Knutsen
2. « Magnus Magnusen
3. « Antvort Endresen
4. Oskar Skeie
5. « Tellef Jørgensen
6. « Henry Johansen

Positiv interesse på orienterings-møte

Med felles anstrengelser og gjensidig tillit kan problemene løses

Den 19. november ble det holdt et møte i Velferdslokalet. Til stede var ca. 40 arbeidere utpekt av Hunsfos Arbeiderforening, og de fleste av bedriftens tekniske funksjonærer.

Hensikten med møtet var å redegjøre for markedsforholdene og den tekniske utvikling som har funnet sted i fabrikk, samt gi en kort utredning om hvordan bedriften

7. « Johan Lunden
- Ekstrapr. Tellef Jørgensen

Kl. 4 under 10 år:

1. pr. Arne Ravnevand
 2. « Karl Salvesen
- Ekstrapr. David Wilson, Start

*

Oddersjaa avholdt langrenn i jan. 1920. Der deltok 8 mann.

Tidene ble:

1. pr. Rolf Krüger	1.02.29
2. « Hermann Bakken	1.04.57
3. « Ingvald Greibesland	1.08.58
4. « Mads Damsgaard	1.11.00
5. « Aanen Jortveit	1.11.12
6. « Th. Skaar	1.14.13
8. « Richard Tønnesen	1.21.44
9. « Mardon Svendsen	1.41.42

regner med å gripe problemene an i tiden som kommer.

Direktør Lindseth innledet med et lite tilbakeblikk over produksjonsutviklingen fra 1949 frem til siste årsskifte, og påpekte at produksjonen hadde vist en jevn vekst produksjonsmessig sett. Man hadde nyttet tiden godt ved å utvide produksjonsapparatet. Så man derimot på produksjonen pr. ansatte og på omkostningene ved produksjonen pr. tonn, var forholdet mindre gunstig. Derfor må man nu anstrenge seg for å gå sterkere inn for rasjonalisering av de forskjellige arbeidsplasser. Markedet har stadig vist en nedadgående tendens. — Våre salgsfolk regner med at vi fremdeles ikke har nådd bunnen. Det er derfor nødvendig at vi i fellesskap tenker alvorlig over situasjonen for å se hva vi hver på vårt felt kan gjøre for å produsere bedre og billigere.

Direktør Lindseth presiserte at utsiktene ikke var lyse og at det sikkert er nødvendig at vi ser alvoret i situasjonen, men med felles anstrengelser og gjensidig tillit har vi også store muligheter, om vi i samarbeid aktivt går inn for å løse problemene etter hvert som de melder seg.

Etter innledningen ble ordet gitt fritt og det var anledning til å stille spørsmål. Det var en glede å konstatere den positive interesse og forståelse alle la for dagen. Når det gjelder bedriftens fremtid er vi jo alle i samme båt, derfor er det mye om å gjøre at vi også alle er innstillet på samme kurs. Gjør vi det, har vi sikkert mange muligheter til å komme igjennom de vanskeligheter som møter oss, og styre klar av de skjær som deflasjonen uvegerlig vil måtte legge i vår vei, om den blir av noen varighet. Det er derfor meget gledelig at viljen til å løse problemene etter hvert som de melder seg, er til stede.

Produksjon av papir og kartong

I SHORT TONS A 2000 LBS.

	1955	1956	1957
1. Amerika	30,140,190	31,428,155	30,700,008
2. Kanada	8,000,213	8,504,448	7,424,552
3. Storbritannia	3,633,440	3,618,266	3,711,875
4. Japan	2,429,064	2,830,885	3,290,000
5. Vest-Tyskland	2,766,438	2,955,398	3,128,260
6. Russland	2,645,500	2,839,100	3,060,200
7. Frankrike	1,972,850	2,140,900	2,318,800
8. Sverige	1,643,000	1,733,000	1,853,000
9. Finland	1,434,000	1,684,000	1,712,000
10. Italia	896,796	1,023,080	1,167,239
11. Kommunist-China	878,900	1,028,500	1,144,000
12. Holland	841,602	931,251	970,676
13. Norge	656,040	650,654	709,815
Total produksjon for hele verden	64,036,771	68,033,311	68,182,431

(Fra Pulp & Paper International — 1958 World Review)

Kongens fortjenst —

(Forts. fra side 17.)

beidet 40 år i pakkinga i akkordarbeid, men de siste 2 årene har jeg gått som reserve og hatt til dels lettere arbeid. Jeg kan ikke lenger greie det jeg har lyst til å gjøre.

Birkenes har hatt mye slekt ved bedriften. Faren, Jørgen Birkenes, var ved Hunsfos og en tid også sliperimester ved Svartskogen i Finnland. Hans mor, Anna, født Johnsen, arbeidet ved fabrikkene før hun giftet seg, og 3 av søstrene var på salen i mange år, før de giftet seg. Ellers har Ernst Birkenes hatt flere onkler og søskenbarn ved Hunsfos.

*

„Bedriftsmesteren” i handbak forteller

Emil Jakobsen understreker Birkenes' utsagn om at arbeidsstokken ved Hunsfos helst er som en stor familie å regne for. Han begynte på saga 17 år gammel og var 19 år, da han kom inn i hollenderiet. Det var 12 timers dag frem til 1918 og kr. 1.80 i daglønn, da han tiltrådte. Den første tida var hard, men de siste 20 årene har Hunsfos vært en særskilt grei arbeidsplass.

Om helsa sier Jakobsen at det nå begynner å gå den andre veien, men han har ikke til hensikt å slutte ennå.

— Noen muntre minner fra alle disse årene?

— Det måtte helst være fra under krigen, da jeg så å si ble Hunsfosmester i handbak. Jeg har alltid vært sterk i armene. Det er vel gjennom arbeidet jeg har ervervet meg den styrken. Så begynte vi å bryte handbak som uskyldig tidsfordriv. Den ene etter den andre kom for å forsøke seg, men måtte gi tapt. Det endte med at formannen i sykekassen nektet oss å drive på, fordi mange pådro seg skade. Men det var jo ikke godt for meg å si nei, når de kom her og ville bryte.

Også Jakobsen har hatt mye familie ved Hunsfos. Faren, Jakob Jensen, arbeidet i hollenderiet i 3 år, 2 brødre var ved fabrikkene og 2 søstre på salen.

Dette bilde er tatt fra Strandberg over mot fabrikkene. Strandberg ble solgt i 1911 så fotoet er av eldre dato.

Veteranopphold på Dombås for Hunsfospensjonist

En av Hunsfos-pensjonistene deltok i høst sammen med sin kone i et såkalt veteranopphold på Dombås. Om dette har han fortalt til «Hunsfosposten». Av plasshensyn og på grunn av at det er nokså lenge siden det skjedde har vi måttet kutte endel inn på stoffet.

Det var en veldig overraskelse for oss, da vi fikk innbydelse fra Norsk Folkeferie til et 8 dagers fritt opphold på Dovrefjell hotell. Da tiden nærmet seg for avreisen, kom både reiserute og billetter i posten. Fra Oslo hadde vi reisefølge med et par fra Kristiansand, forretningsfører Torvald Jahnsen (i Havn og Transport) med frue, og den gamle formannen i Papirforbundet, Edv. Stenklev kom og hilste på oss. Vi var 3 veteraner fra papirindustrien. Det var godt å slappe av etter den lange togreisen, da vi endelig kom frem til hotellet. Kl. 7 om kvelden var det middag, hvor Martin Tranmæl ønsket velkommen på vegne av vertskapet. Etterpå ble alle presentert for hverandre. Dagen etter nyttet vi anledningen til å bli kjent både med stedet og hverandre. Det var deilig vær med solskinn og vi var helt

forbauset over hvor varmt det var så høyt til fjells. Om kvelden var det sammenkomst i Rosekjelleren hvor ungdomslaget Dovregubbens Venner ble stiftet. Johan Karlsen Klevfoss, Sarpsborg, ble valgt til formann. Reiselederen, Einar Lindrud fra Arbeiderbladet underholdt med Prøyssen-viser og noen fortalte skrøner.

Neste dag ble det arrangert buss-tur til Hjerkin, 1036 meter over havet. Det var strålende sol, så turen ble en opplevelse.

Fargeprakten i fjellet vil sent bli glemt. Snøhetta lå badet i sol langt borte. På tilbaketuren besøkte vi museet i Dovregubbens hall. Om kvelden holdt tidligere kirke- og undervisningsminister Lars Moen et interessant foredrag. Han er bosatt på Dombås.

Vi var også med på en tur til Andalsnes og kjørte gjennom Lesja, første kommune i Møre og Romsdal fylke og 6 mil lang. Det er den mest vannfattige kommunen i hele landet. Derfor var det bygd en mengde skigarder langs jordene for å samle på snøen, så det kunne komme fuktighet til jorda. — Ved Lesjaskogens kapell så vi minnestøtter over falne nordmenn i krigen mot tyskerne i 1940—45. Vi så

(Forts. side 24.)

LØST OG FAST FRA HUNSFOS

Hunfos endte på sjetteplass i be-driftsserien i fotball. Høstsesongen sto på langt nær i forhold til den gode innsatsen i vår. I den siste kampen tapte Hunfos 0—2 for Falconbridge. Kampen Hunfos—DKS ble ikke spilt, da vi ikke kunne stille lag. Dermed røk begge poengene for oss.

*

Frk. Marie Halvorsen er fra 1. oktober ansatt som kontordame ved tømmerkontoret.

*

Hengestillaser.

Ved arbeid på hengestillaser ta alle forholdsregler, bl. a. disse:

1. Overbelast aldri stillaset.
2. Bruk bare trygge knuter og stikk. Vær sikker på at tauene er forsvarlig festet.
3. Fest alltid løpetauet til stillaset, aldri til bygningen.
4. Ved bruk av syre- eller kaustikkopp-løsninger ta alle forholdsregler for å hindre at noe kommer på stillastauene.
5. Hopp aldri av eller på et stillas.
6. Fjern løse gjenstander fra stillaset før matpauser og når dagen er slutt.
7. Bind stillaset til et fast støttepunkt, så det i sterk vind ikke svinger voldsomt.
8. Arbeid ikke på hengestillas i sterk vind.
9. Strekk et stykke seilduk på undersiden av stillaset når det er passasje under.

*

Nils Voreland og Sigurd Hagen deltok i dagene 20. og 21. oktober i verneledermøtet i Oslo. Det møtte 320 representanter fra ca. 200 bedrifter. Møtet ble ledet av styrets formann, direktør Olav Hindahl og åpningen foretatt av statsråd Andreas Cappelen. De to dagene var spekket med interessante foredrag, demonstrasjoner og diskusjoner.

Sivilingeniør Roy Hugo Kvanvig er begynt ved tegnekontoret. Han er 25 år, og utdannet maskiningeniør i juni i år fra University of Durham i England. Kvanvig har fra før nesten 2 års praksis ved Hunfos.

Bedriftslegen er mannen

(Forts. fra side 20.)

Sert at det ikke er godt for ett enkelt menneske å ha rede på alle ting, når det gjelder medisinske spørsmål eller sjelelige problemer.

Jeg vil også nevne de gamles problem. Enkelte kan en dag spørre seg selv: Er jeg blitt for gammel til dette arbeidet nå? Det er selvsagt høyst individuelt. Det er de som bør slutte med kroppsarbeid før de blir 70 år, andre kan holde på lenger. Det gjelder om ikke å bruke opp alle reservekreftene, men så å si sørge for å ha «noe i banken», når de blir pensjonister. Når det gjelder slike spørsmål, avgjør jeg dem gjerne i samråd med kollega Otterlei, og konfererer også i alminnelighet med formannen eller personal-sjef Halvorsen. Alt blir ikke løst her ved lægekantoret.

Skiftarbeid er også et problem for mange. Det kan gjelde henven-delser fra folk som tror de ikke kan klare å gå på skift lenger. Her har jeg inntrykk av at bedrifts-ledelsen er veldig hensynsfull. Det blir tatt hensyn så langt det lar seg gjøre. Men det er selvsagt ikke så lett alltid ved en bedrift, hvor en vesentlig del av arbeidsstokken er skiftfolk, sier dr. Eivindson til slutt.

Veteranopphold på —

(Forts. fra side 23.)

også den gården der de to barna forsvant, da de skulle møte sin far sist vinter.

Vi beskuet senere Romsdalshorn og Trolltinnene som ruver svært i landskapet. Det er helt ufattelig at noen har kunnet bestige Trolltin-nene på siden som vender mot veien. De to fjellklatrerne som klarte det første gang, brukte 2 døgn på tu-ren.

I Åndalsnes var det nye hus over-lat etter at stedet ble bombet under krigen. Det var veldig pent der ved fjorden. På tilbakturen kjørte vi inn Isterdalen og oppover den be-rømte Trollstigveien. Det var nifst. To ganger måtte sjåføren rygge i svingene for å komme rundt. På toppen var det herlig utsikt og vi så de tre kjente fjelltoppene Kongen, Dronningen og Bispen. Dagen etter var det surt og kaldt så vi holdt oss bare innendørs, og søndag holdtes avslutningsfest i kjelleren. Martin Tranmæl holdt festtalen og det fulgte mange avskjeds- og takketaler. En av deltakerne hadde skrevet en sang for anledningen.

Mandag tok vi fatt på hjemturen igjen etter et helt igjennom hygge-lig opphold. 20 forbund var repre-sentert blant veteranene. De 44 veteranene representerte tilsammen 3126 år og de 29 fruene tilsammen 1921 år, i alt 5047 år. Veteranenes gjennomsnittsalder var 71 år og fruene 66.2 år. De 44 hadde vært organisert i tilsammen 2156 år eller 48.7 år i gjennomsnitt. Eldste-mann var Alfred Jensen fra Oslo handel og kontor med 85 år.

T. H.

Kirsten Strengenes, født 15/8 1942 begynte 3. november som kontor-dame på lønningskontoret.

